

LEKKER LEVEN IN ONZE DORPEN

11 december 2021

Verkiezingsprogramma 2022-2026

De Federatie Dorpslijsten West Maas en Waal (FD) staat voor de leefbaarheid van onze acht prachtdorpen. Wij vragen uw stem bij de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022.

[FD Boven-Leeuwen](#) | [FD Dreumel](#) | [FD Maasdorpen](#) | [FD Partij Beneden-Leeuwen](#) | [FD Wamel](#)

Over ons

De Federatie Dorpslijsten West Maas en Waal – de FD – is de samenwerking van vijf lokale dorpspartijen: FD Boven-Leeuwen, FD Dreumel, FD Maasdorpen, FD Partij Beneden-Leeuwen en FD Wamel. Deze vijf politieke partijen zijn geworteld in ‘hun’ dorpen, maar hebben een gezamenlijke politieke visie van waaruit ze in de gemeenteraad samenwerken. De leden van onze vijf partijen bestaan uit jongeren en senioren, mannen en vrouwen, werknemers en ondernemers. Ze wonen bij jou in het dorp of in jouw straat. **Iedereen kent wel een FD-er, ook jij!**

Leeswijzer

Waar we als vijf partijen politiek voor staan, hebben we samengevat in ons verkiezingsprogramma. Hierin vertellen we onze ideeën en maken we onze standpunten duidelijk. Dat doen we met name binnen het thema **Lekker leven!** Voor allerlei onderwerpen geven we concreet aan wat we willen bereiken. In de aansluitende paragrafen – Samen, Bezig, Zorgzaam en Toekomstgericht – geven we vooral onze denkbeelden weer.

Samengevat komt ons programma neer op vier zinnen:

Als FD willen we dat onze inwoners onbezorgd **Lekker leven!** Dat willen we **Samen** met elkaar. We willen **Bezig** kunnen zijn met dingen die we belangrijk, leuk of ontspannend vinden. We zijn **Zorgzaam** voor elkaar en we zijn **Toekomstgericht** zodat ook onze kinderen en kleinkinderen hier lekker kunnen blijven leven.

Ons programma

De lokale politiek geeft invulling aan de taken die gemeenten in Nederland hebben. Met dit verkiezingsprogramma geven we aan hoe wij die taken voor West Maas en Waal in de periode 2022-2026 willen invullen. We leggen het uit aan de hand van vijf thema's, waarbij het hart van ons programma '**Lekker leven!**' is.

De inwoners van West Maas en Waal willen lekker leven. Dit vormt het uitgangspunt van ons beleid. Onze gemeente moet de randvoorwaarden voor **Lekker leven!** invullen. Daarmee legt ze de basis waar inwoners altijd op kunnen rekenen. **Wat** onze gemeente hiervoor moet doen, ligt vast in de wettelijke taken. **Hoe** die taken ingevuld worden, is aan de politiek. Voor **Lekker leven!** willen wij dat die invulling ook voor jou op orde is. Daarbij willen we slimme keuzes maken, zodat we de lokale lasten zo laag mogelijk houden.

Lekker leven!

Voor **lekker leven** zorg je natuurlijk vooral zelf. Het is fijn als je dan in een gezonde omgeving woont die veilig en netjes is en waarbinnen je je op je gemak voelt. Wij vinden het belangrijk dat de omgeving vrijheid, rust en privacy biedt en dat we ons daarbinnen vrij kunnen bewegen en dingen kunnen doen die we leuk of belangrijk vinden.

Als Federatie Dorpslijsten (FD), werken wij onverminderd aan onze leefomgeving en passen deze stap voor stap aan, aan de huidige tijd en aan jouw wensen.

Onze fysieke veiligheid

Voor onze fysieke veiligheid is snelle aanwezigheid van hulpdiensten essentieel. Hiervoor moet de ambulancepost behouden blijven en moeten de bestaande brandweerposten – met voldoende vrijwilligers – hun werk snel en goed kunnen uitvoeren. Het doel is om aanrijtijden zo kort mogelijk te houden en zo mogelijk te verkorten.

Ook wil de FD dat de politie meer aandacht geeft aan ontwikkelingen die onze leefomgeving bedreigen zoals dumping en ondermijning.

Onze mobiliteit

De FD staat voor een goede ontsluiting en bereikbaarheid van onze omgeving voor onze inwoners en bedrijven. Daarbij zal de verkeersveiligheid wel altijd voorop staan. We willen voorkomen dat onze wegen worden gezien als sluiproutes voor doorgaand (vracht)verkeer. Om dit te ontmoedigen zijn wij tegen verdere verbreding van de Maas en Waalweg. De bottleneck bij Sluis Sint Andries blijft wel op onze agenda staan. We zoeken naar een structurele oplossing voor een vlotte verkeersdoorstroming.

De FD zet zich in om betaalbare en frequente veerdiensten op de rivieren te behouden. Ze zijn van groot belang voor jou, voor onze bedrijven en voor ons toerisme. West Maas en Waal moet daarvoor een coördinerende rol nemen richting onze buurgemeenten en betrokken provincies.

Om onze mobiliteit binnen de kernen toekomstbestendig te maken, willen wij kijken naar deelmobiliteitsoplossingen. Samen een auto delen kan leiden tot schone, flexibele en betaalbare bewegingsvrijheid. Dit heeft als bijkomend voordeel dat parkeren minder beslag legt op onze (openbare) ruimte.

Ons groen

Groen vormt de basis voor ons leven en onze gezondheid. West Maas en Waal heeft gelukkig veel groen, maar het kan nog beter. Daarom wil de FD meer variëteit in bomen, struiken, planten en kruiden in de openbare ruimte. Meer soorten is minder kwetsbaar en zorgt voor een sterker en rijker dierenleven. Ook voor ons, mensen, is dat aantrekkelijker en gezonder.

De FD wil meer aandacht voor groenstroken, parken en perken. Maar zeker ook voor onze "achtertuin": de uiterwaarden. Daar streven wij naar inrichtingen waarin agrarisch ondernemen hand in hand kan gaan met natuurontwikkeling en recreatie.

Onze woningen

De FD wil dat iedereen kan blijven wonen in onze gemeente.

De woonontwikkelingen moeten wel passen bij het karakter van onze dorpen. De gemeente moet daarom een proactieve rol spelen bij betrokken partijen in woningbouw, waaronder de woonstichting De Kernen. Zo kunnen we zorgen dat in de gemeente het aantal betaalbare huurwoningen meegroeit met ons inwonertal.

Voor in verval geraakte en/ of leegstaande gebouwen en/of gebieden, wil de FD dat er gesprekken komen met de eigenaren. Deze willen we stimuleren om hun bouwwerken op te knappen, op te ruimen en/of te herbestemmen. Daarvan kunnen de eigenaren profiteren en zal het aanzicht van de omgeving verbeteren. De gemeente zal daarbij actief en naar vermogen een helpende hand toesteken.

Het tekort aan starterswoningen is een groeiend probleem. Het oplossen daarvan vraagt om creativiteit en samenwerking. Te denken valt aan het bieden van erfpachtconstructies, tiny houses, doorstroming, zelfbewoningsplicht, prefab woningen en gezamenlijke woonprojectontwikkeling (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap). Wij luisteren hierbij graag naar ideeën en willen helpen bij initiatieven.

Onze leefbaarheid

Alle dorpen hebben een eigen dorpshuis of MFA. Dit zijn belangrijke ontmoetingspunten voor mensen en vormen het thuis voor veel verenigingen. Dorpshuizen en MFA's worden gerund door onafhankelijke stichtingen. We zien dat deze stichtingen momenteel moeilijk uit hun kosten komen. De FD streeft naar stichtingen met een betaalbare exploitatie en een gezonde toekomst. De gemeente zal de weg daarnaar toe moeten faciliteren.

Activiteiten en evenementen voor alle leeftijdscategorieën maken onze gemeente leefbaarder. De gemeente moet initiatieven van onze inwoners en van ons verenigingsleven ondersteunen en belonen. Ze zorgen voor reuring en dragen sterk bij aan de betrokkenheid en verbinding van inwoners.

Als FD streven we naar kwalitatief onderwijs zo dicht mogelijk bij huis. De gemeente zorgt voor goede schoolgebouwen. Regelmatig overleg met de schoolbesturen draagt bij aan ons streven.

Onze zorgverlening

De gemeente bekostigt de jeugdzorg, huishoudelijke zorg en maatschappelijke hulp aan inwoners die zelfstandig willen blijven wonen. De FD vindt dat de gemeente een proactieve en coördinerende rol moet spelen om de benodigde zorgverlening zo goed en zo effectief mogelijk te laten verlopen. Dit voorkomt persoonlijk leed en verergering van de kwaal. Uiteraard is voorkomen beter dan genezen, niet in de laatste plaats ook voor de kosten van de gemeente. Dit alles willen we bereiken door:

- Eén duidelijk meldpunt met eenvoudige fysieke, telefonische of digitale toegang;
- Inzet van experts die vroege signalen van betrokkenen snel kunnen vertalen naar mogelijke hulpverlening. Experts die makkelijk benaderbaar zijn en discreet zullen handelen;
- Onderzoeken hoe de sociale omgeving van zorgbehoeftigen, eerder aan de bel kunnen trekken bij mogelijke zorgproblemen.

Onze bedrijven

We willen ruimte bieden aan uitbreiding en vestiging van bedrijven die passen bij onze gemeente. Bedrijven dragen immers bij aan de lokale economische ontwikkeling en zorgen voor werkgelegenheid.

Voor agrarische bedrijven is nieuwvestiging niet mogelijk. Bestaande locaties waar geen actief bedrijf meer is, moeten beter benut worden of een bestemming krijgen die past in de omgeving. Hiermee wordt ook verpaupering van leegstaande gebouwen tegengegaan.

De sector toerisme is sterk vertegenwoordigd in onze gemeente. We verwelkomen gasten niet alleen voor verblijfsrecreatie, maar ook voor dagrecreatie.

Van algemeen belang is dat burgers en bedrijven elkaar geen overlast bezorgen. Duidelijk scheiden van bestemmingen is van groot belang en daarvoor moet onze vergunningverlening en handhaving op orde zijn. We willen de mogelijkheden en onmogelijkheden voor de locaties zoveel mogelijk vooraf geregeld hebben.

Onze toekomst

De gevolgen van klimaatverandering zullen ook onze gemeente en jou persoonlijk gaan raken.

Grofweg de helft van de woningen in West Maas en Waal dateert van voor 1975. Om ze geschikt te maken voor elektrisch verwarmen en koken zijn vaak grote investeringen nodig. Beter isoleren is daarvoor noodzakelijk en het Energieloket kan daarbij helpen.

De FD wil behoud van het bestaande gasleidingennetwerk voor toekomstig transport van groen gas of waterstofgas. Aardgasvrij maken van bestaande wijken en woningen zal ook financieel haalbaar moeten zijn voor de inwoners. De rijksoverheid zal hierin ook financieel moeten steunen.

Duurzame opwekking van elektriciteit is nodig voor de energietransitie. Als FD willen we dat ook onze gemeente haar steentje bijdraagt en meewerkt aan initiatieven voor stroomopwekking. Maar alleen onder voorwaarden die neerkomen op minimale overlast en maximaal profijt voor onze inwoners. Een harde eis is dat er geen gezondheidsrisico's voor de omwonenden mogen zijn. Vooralsnog willen we geen windmolens tot 2030, zoals afgesproken in de Regionale Energiestrategie.

Klimaatadaptatie betekent aanpassen aan een veranderend klimaat. We ervaren nu al heftigere weersinvloeden. Stap voor stap wil de FD zorgen voor meer en gevarieerder groen en bufferen van overvloedig water, als vast onderdeel voor alle projecten die we in onze publieke ruimte gaan uitvoeren. Natuurlijk heeft elke inwoner hierin ook een eigen verantwoordelijkheid.

Samen

De FD werkt lokaal. We opereren vrij van landelijke invloeden en belangen. We kunnen ons daarom volledig richten op de belangen van onze inwoners. Dat zien we dan ook als onze primaire taak.

In onze visie kan er geen kloof bestaan tussen inwoners en gemeente: wij zijn één! Desondanks zijn er altijd kwesties waarin het gemeentebestuur en groepen inwoners tegenover elkaar lijken te staan. De FD wil permanent 'in gesprek' zijn met inwoners. De gemeente heeft belangrijke taken en het opstellen van beleidskaders daarvoor is soms erg complex. Praktijkervaring en deskundigheid zorgen dat het beter voorspelbaar is hoe beleid in de praktijk gaat uitpakken. Dit is een belangrijke reden om voortdurend te praten met onze inwoners en dus ook met jou.

Er liggen veel onderwerpen op tafel. Onderwerpen waar jij mogelijk meer over weet, waar je positieve of negatieve ervaring mee hebt en vooral: die je graag in de praktijk gebracht wil hebben. Als FD willen we een samenleving die zich laat horen. Die zich vrij voelt om haar wensen, problemen, gedachten of ideeën te delen. Elk gesprek zullen we waarderen, we nemen jouw kennis mee en maken duidelijk hoe we die kennis in lokaal beleid kunnen vertalen. En als jouw idee moeilijk of onuitvoerbaar is, dan zullen we je dát ook vertellen.

De onderwerpen waarover we willen spreken zijn groot in aantal en variëteit. De politieke agenda van de gemeente is altijd gevuld, maar ook jij kunt onderwerpen bij ons aankarten. De FD wil graag ook jouw verhaal horen en nodigt je uit om dat met ons te delen.

Bezig

Als FD vinden wij het belangrijk dat er voldoende bezigheden kunnen worden gekozen en dat dit aanbod zo breed en toegankelijk mogelijk is. Wanneer een groep inwoners een initiatief neemt, zal de gemeente zoeken naar mogelijkheden om deze te realiseren of te stimuleren, maar we vinden het belangrijk dat jij of jouw groep eigenaar blijft. De gemeente stimuleert en ondersteunt waar mogelijk de bedrijven, instellingen, sport- en hobbyverenigingen en evenementen.

De FD gelooft niet in een overheid die aangeeft 'wie, hoe bezig moet zijn'. Wel geloven we in een samenleving waarin mensen eigenaarschap pakken. Hen willen we helpen met hun belangrijk werk voor de samenleving. Die hulp ziet de FD als maatwerk en is afhankelijk van de omstandigheden en het belang voor de samenleving. Directe financiële steun is daarbij zelden aan de orde.

We vinden een gemeenschap met een vitaal verenigingsleven belangrijk: samen doen wat je leuk en belangrijk vindt. Dat geldt voor de deelnemers, de betrokken vrijwilligers en voor de bestuurders, want meedoen geeft voldoening. Het is leuk als je dingen voor elkaar krijgt of als je dat gestelde doel ook weet te bereiken. Het is sowieso fantastisch om samen je hobby of je sport te beoefenen. Wij willen dat dit mogelijk is voor iedereen en dat iedereen ook kan kiezen voor verenigingen die aanspreken. De bijdrage vanuit de gemeente bestaat uit adviezen voor bestuurders, het vinden van goed en betaalbaar onderdak, het verzekeren van vrijwilligers en contributiesteun voor minder bedeelden.

Zorgzaam

De gemeenten in Nederland zijn belast met de uitvoering van een aantal zorgwetten: Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Participatiewet (“bijstand”) en de Jeugdwet. Per 1 januari 2022 is daar de Wet inburgering 2021 bij gekomen. Deze wetten gaan over het zorgen voor huishoudelijke hulp, inkomenssteun, hulp bij benodigde jeugdzorg en hulp bij het meedoen in de samenleving. De gemeenten hebben hierin de taak om de betreffende instanties te faciliteren en te financieren.

Als FD willen wij dat onze inwoners zo min mogelijk, “zorgen” ontwikkelen. Maar als er toch zorgen zijn, dan willen we die snel en goed bij hulpverleners in handen geven. Ambtelijke procedures mogen snel handelen niet in de weg staan. Zorgen voor snelle en goede zorgverlening, door professionele hulpverleners betekent snel weer lekkerder leven. Niet alleen voor de zorgvragers zelf, maar ook voor hun gezinnen, families en mantelzorgers. Als goede zorg kan worden verleend door zorgverleners uit onze omgeving, dan gaat de voorkeur van de FD, daar naar uit. De FD wil zich ook inzetten voor een dementievriendelijke gemeente.

Vraagwijzer is het zorgloket van onze gemeente waar je vrijblijvend terecht kan met al je zorgvragen en zorgkwesties. De medewerkers hebben veel kennis en ervaring en zullen je snel duidelijkheid geven over jouw zorgvraag. We willen dat iedereen zich vrij voelt om Vraagwijzer snel te benaderen.

Mensen die gebruik maken van de Participatiewet en de nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn, worden door de gemeente geholpen om zo snel mogelijk actief aan onze samenleving deel te nemen. We willen begripvol zijn en daarmee ook op maat ondersteuning geven.

Toekomstgericht

Lekker leven ook in de toekomst hebben we deels in eigen hand. Er zijn allerlei grote ontwikkelingen gaande, waarvan een aantal ook gevolgen krijgt voor onze lokale samenleving:

- **Klimaatverandering.** Er komt extremer weer; langdurige droogte, meer hitte, heviger regen en meer stormen. Ook zien we een verlies aan biodiversiteit (uitsterven van soorten planten, dieren en de komst van exoten) met negatieve gevolgen voor de voedselveiligheid en voor een gezond leefmilieu.
- **Duurzaamheid.** We moeten zuiniger omspringen met energie en met grondstoffen, zodat we onze aarde niet uitputten en ons milieu niet beschadigen.
- **Druk op de zorg.** Onze gemiddelde levensverwachting stijgt waardoor er ook een grotere vraag komt naar zorgverlening.

Dit zijn grote vraagstukken die de gemeente niet alleen kan oplossen. Het zijn bovendien vraagstukken waar nog geen bewezen en eenduidige oplossingen voor zijn. We willen de vraagstukken analyseren, de invloedssfeer van de gemeente en de mogelijke en haalbare oplossingen schetsen en met jou daarover in gesprek gaan. Niet alleen als je al een duidelijke mening hebt, maar juist ook als je die nog niet hebt. Help ons mee om de beste en meest gewenste antwoorden te vinden en deze samen uit te voeren. Zo kunnen we lekker leven ook doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen.

De rol van gemeenten

Gemeenten vervullen een belangrijke rol in onze samenleving. De taken van gemeenten in Nederland zijn onder andere beschreven in de wet. De gemeente zorgt bijvoorbeeld voor:

- Bijhouden wie er in de gemeente wonen door middel van het Basisregistratie Personen (BRP);
- Uitgeven van officiële documenten zoals paspoorten, identiteitskaarten en rijbewijzen;
- Verstrekken van uitkeringen aan wie niet in eigen levensonderhoud kan voorzien;
- Uitvoeren van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), de Participatiewet en de Jeugdwet;
- Begeleiden van nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn (vanaf 1-1-2022);
- Huisvesting van scholen;
- Financiering van extra begeleiding die leerlingen nodig hebben;
- Maken van bestemmingsplannen: de verdeling van de ruimte voor wonen, bedrijven en natuur;
- Toezicht houden op woningbouw en afspraken maken met woningcorporaties;
- Aanleggen en onderhouden van straten, voetpaden en fietsroutes;
- Uitvoeren van de Wet milieubeheer, waaronder het gescheiden inzamelen van huisvuil;
- Subsidiëren van belangrijke maatschappelijke of culturele voorzieningen;
- Zorgen voor toegankelijkheid van bedrijventerreinen.

Met deze lijst zijn de taken van de gemeente wel benoemd, maar ze zijn nog niet helemaal tot in detail uitgewerkt. Ook is nog niet aangegeven hoe de gemeente inhoud aan die taken geeft. Elke gemeente heeft ruimte om de wettelijke taken afzonderlijk ergens tussen minimaal en maximaal uit te voeren, die keuzes zijn aan de lokale politici. Stemmen voor een gemeenteraad gaat dus wel degelijk ergens over!

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente. Zij geeft aan het college van burgemeester en wethouders een kader waarbinnen zij moet gaan werken en stelt daarvoor geld beschikbaar. De gemeenteraad controleert ook of het college de beschikbaar gestelde gelden op de juiste manier heeft besteed. De raadsleden spelen in het gemeentebestuur dus een belangrijke rol. Die rol geef je aan de mensen aan wie je dat toevertrouwt.